

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks opsigelse af Den nordatlantiske Traktat.

Fremsat den 14. oktober 1969 af *Aksel Larsen, Poul Dam, Morten Lange og Krog Hansen.*

Folketinget opfordrer regeringen til

1) at opsiges medlemskabet af Den nordatlantiske Traktats Organisation til udløb på årsdagen efter opsigelsen,

2) at tilkendegive, at Danmark, når opsigelsen er trådt i kraft, agter at erklære sig alliancefrit og ikke vil lade sig binde gennem alliancer med nogen stormagt,

3) at påbegynde forhandlinger med Sverige, Finland og om muligt Norge for at tilvejebringe udenrigspolitisk samarbejde og fællesoptræden, især med henblik på styr-

kelse af De Forenede Nationers arbejde og skabelse af et europæisk sikkerhedssystem, der muliggør en afvikling af de militære blokdannelser,

4) at optage forhandlinger med de interesserede regeringer om foranstaltninger til oprettelse af civile forvarslingsystemer på dansk territorium under De Forenede Nationers ledelse og kontrol til varsling af mulige krigerske bevægelser i det internationale luftrum.

Bemærkninger til forslaget.

Ad 1) I henhold til Atlantpagtens artikel 13 er medlemskab til enhver tid opsigeligt efter den 24. august 1969. En opsigelse træder i kraft med et års varsel.

Ad 2) Det må anses, at medlemskabet i NATO udgør en belastning for dansk udenrigspolitik:

a) Det intime samarbejde med stater som Portugal og USA, som er en konsekvens af medlemskabet, fører til, at Danmark i den „tredje verden“ kan identificeres med stormagtspolitik og kolonialisme.

b) Medlemskabet medfører i Europa en sådan fastlåsning af vor udenrigspolitik, ikke mindst i det tyske spørgsmål, at det er næsten umuligt for Danmark at yde seriøse bidrag til afspænding. Den indflydelse, der påstås opnået ved medlemskabet, ses ikke at stå i forhold til den afhængighed, Danmark er kommet i gennem de forløbne tyve år.

c) Den obligatoriske indpasning i en militær pagtstrategi, der er en følge af den såkaldte integration, gør Danmark yderst afhængig af mere eller mindre tilfældige og skiftende regeringskonstellationer i de pagtdeltagende stormagter, især USA

og Den tyske Forbundsrepublik. Omvendt viser erfaringerne, at en række stater (f. eks. Sverige, Jugoslavien, Østrig og Schweiz) netop i kraft af alliancefriheden har kunnet opretholde deres nationale suverænitet, territoriale integritet og udenrigspolitiske handlefrihed.

Ad 3) Det primære formål med dansk alliancefrihed er at opnå en position, hvor Danmark bedre end nu kan bidrage til international afspænding. Derfor foreslås det, at opsigelsen ledsages af forhandlinger med nordiske lande om tilvejebringelsen af en fælles udenrigspolitisk „profil“. En fællesnordisk udenrigs- og sikkerhedspolitik bør især tage sigte på at fremme en afvikling af de militære blokke gennem overgang til et europæisk sikkerhedssystem:

Ad 4) Det erkendes, at den eksisterende magtbalance, sin skrøbelighed og usikkerhed til trods, har haft en vis krigsforebyggende virkning. Denne balance beror imidlertid på de to supermagters gensidige evne til at ødelægge hinanden og ikke på alliancer eller blokdannelser. Om Danmark er

medlem af en blok eller ikke, påvirker ikke denne magtbalance.

Der bør imidlertid ikke kunne opstå mistanke om, at Danmark ønsker at forrykke balancen. Derfor kan man tilbyde forhandlinger på det eneste område, hvor installationer på dansk territorium kan have en vis, om end formentlig ringe og svin-dende betydning, nemlig luftvarslingsystemerne, der formenes at kunne nedsætte risikoen for stra-

tegiske overraskelsesangreb. Et sådant forvars-lingssystem måtte være neutralt og derfor ledes og kontrolleres af De Forenede Nationer.

Skulle forhandlinger herom ende negativt, må man tage dette til efterretning. Danmark har i så fald vist sin gode vilje, men udtræden af NATO skal ikke være betinget af, at sådanne forhand-linger giver et positivt resultat.